

Referat fra Fellelrådsmøte for historielagene i Oslo, 29.11.21. Vertskap var Frogner Historielag, og møtet ble holdt i Oslo handelsgymnasium (OHG), Parkveien 65

Det møtte representanter fra 10 historielag, nemlig St. Hanshaugen, Frogner, Sogn, Grefsen-Kjelsås-Nydalen, Middelalder Oslo, Groruddalen, Hellerud, Østensjø, Enerhaugen-Grønland-Tøyen samt Lambertseter historieforening. Videre møtte Oslo museum, Byarkivet samt Landslaget for historielag som observatører. Det var i alt 24 deltakere på møtet.

Før møtet hadde avdelingsleder /prosjektleder Harald Egil Skottene en omvisning i bunkeren som ligger under skolegården. Siden 2002 har det vært en utstilling om okkupasjonshistorien i bunkeren. «Inspektør Didrichsens Venneforening for Oslo Handelsgymnasium» har i samarbeid med Norges Hjemmefrontmuseum utviklet en ny utstilling som sto ferdig 6. november. Offisiell åpning av utstillingen vil skje i januar 2022. Utstillingen vil deretter åpnes for omvisninger. Harald Skottene oppfordret historielagene til å ta med grupper på omvisning, og han kan være kontaktperson.

Bunkeren er en vandring i norsk krigshistorie. Oslo Handelsgymnasium var hovedkvarter for Wehrmacht og senere Reichskommissar Terboven under siste verdenskrig. I 1941 ble bunkeren under skoleanlegget bygget. Den er over to etasjer, i den øverste etasjen var det tilfluktsrom, førstehjelpstasjon, garderobe og latriner. I underetasjen var det kommunikasjonsrom, radiosendere, matvarelagre, feltsenger mm. Ambisjonen har vært å lage en moderne okkupasjons historisk utstilling med klare pedagogiske mål. Hvert rom viser ulike temaer; bla ensretting og nazifisering, økonomisk og ideologisk samarbeid, motstand, fred og oppgjør samt demokrati i krise.

Disse saker ble behandlet:

1. Velkommen

Leder av Frogner Historielag, Erik Collett ønsket velkommen, og orienterte om Frogner historielags virksomhet, herunder etablering og utdeling av Rehabiliteringsprisen som deles ut årlig og gis til hus, anlegg eller bygårder for forbilledlig rehabilitering i Frogner bydel. Prisen utdeles i samarbeid med Frogner bydel. I 2020 ble prisen gitt til Frogner kino og i 2021 til Gartneriet, Bygdøy Kongsgård. Historielagets tidsskrift, Kavringen gis ut tre ganger i året og nr. 100 ble gitt ut i vår. Byvandring gjennomføres flere ganger i året, og videoopptak av byvandringene er lagt ut på hjemmesiden. Laget har skrevet flere høringsuttalelser til planlagte prosjekter i bydelen.

2. Årsmøtet – formelle poster

Valg av møteleder og referent.

Styreleder Stein Øberg foreslo dagens vert, Erik Collett, som møteleder og dagens vertinne, Benedicte Rustad som referent. Begge ble valgt.

Godkjennelse av dagsorden og innkalling.

Begge ble godkjent.

Godkjennelse av referatet fra Fellelrådsmøtets møte 12. november 2019

Referatet er tidligere utsendt. Det ble godkjent. Årsmøtet ga sin tilslutning til at referatet fra dette møtet sendes ut etter møtet.

Styrets beretning for 2019

Styrets beretning for 2019 ble tatt til etterretning.

Regnskap for 2019

Regnskapet for 2019 ble godkjent. Regnskapet er revidert.

Styrets beretning for 2020

Styrets beretning for 2020 ble tatt til etterretning. Fellesrådet var 25 år i 2020. Fellesrådets virksomhet er primært lokalt. Noen fellesnevnerne er bla ferdselsveier i marka samt billeddatabasen.

Regnskap for 2020

Regnskap for 2020 ble godkjent. Regnskapet er revidert.

Valg av nytt styre.

Valgkomiteens innstilling ble presentert av Hans Andreas Grimelund-Kjelsen. Det skal velges nytt styre fra 1.1.22. Grete Lind Planke og Audun Engh har meddelt at de ønsker å trekke seg fra styret, mens leder Stein Øberg og nestleder/sekretær Evald Jon Strøm tar gjenvalg. Valgkomiteens innstilling er: Stein Øberg som leder, Evald Jon Strøm som nestleder/sekretær, Elisabeth Solem (Frogner Historielag) nytt styremedlem, Lars Thue (Lambersetser Historieforening), nytt styremedlem.

Styret velges for perioden 1.1. 2022 til 31.12.2023.

Årsmøtet hadde ikke forslag til andre kandidater og ga sin tilslutning til valgkomiteens innstilling.

Styret selv sørger for at en av medlemmene har kassererfunksjonen eller at det engasjeres ekstern hjelp.

Det ble fremmet forslag om at styret vurderer endring av vedtektene (punkt 4) slik at ikke hele styret er på valg samtidig.

Valg av revisor.

Etter innstilling fra valgkomiteen ble Anne Fikkan valgt som revisor.

Valg på valgkomité

Valgkomiteens leder, Hans Andreas Grimelund Kjelsen og Anne Fikkan går ut av valgkomiteen.

Medlemmer til valgkomiteen må velges på årsmøtet i 2022.

Etter det formelle årsmøtet ble det orientert om følgende saker:

3. Ferdselsveiprojektet

Stein Øberg orienterte om ferdselsveiprojektet. Det haster med å finne og registrere de eldste ferdselsveiene og andre kulturminner i Oslo-marka før skogsmaskiner gjør det. Det er behov for å utarbeide spesialregler, ikke bare for Oslo-marka, men for hele landet, og det er behov for tettere og bedre samarbeid mellom ulike fagdisipliner, styrke den faglige kompetansen på området og få kontakt med de rette instansene. Fellesrådet jobber videre med å få til et løft inn mot kulturmiljø og kulturminner og har kontakt med med andre frivillige organisasjoner, interesseforeninger og relevante myndigheter i saken.

4. Kulturmiljømeldingen

Kulturvernforbundet og Fellesrådet er opptatt av de immaterielle kulturvern; levende tradisjoner og tradisjonell kunnskap som blir overført mellom folk. Kunnskapen blir praktisert i dag og ført videre gjennom kreative uttrykksmåter, som håndverk, musikk, dans, mattradisjoner, ritualer og muntlige fortellinger. Det haster med å ta vare på de immaterielle kulturminnene, og fellesrådet jobber videre med løft ift kulturmiljø og kulturarv, og fellesrådet har bla sendt inn høringsuttalelse til kulturmiljømeldingen.

5. Landslaget for lokalhistorie

Ellen Lerberg, (nestleder og representant for Oslo, Akershus og Østfold), orienterte om landslagets virksomhet. Landslaget var 100 år i 2020, har ca. 400 medlemsorganisasjoner med over 70.000 enkeltmedlemmer. Styreleder er Gunnar Hojem fra Nord-Trøndelag. Landslaget formål er å ivareta medlemmenes interesser, fungere som høringsinstans og bistå lagene med kurs, seminarer og foredrag som fremmer kunnskap og motivasjon i kulturvernarbeidet. En av satsingsområdene fremover er å opprette flere regioner. Stein Øberg takket Ellen for innsatsen og håpet at hun og flere nye styremedlemmer snart vil klare å få iverksatt de forslag til forbedringer som Fellesrådet og andre medlemslag har meldt inn.

6. Billedbehandlingen

Deichmann har sagt opp avtalen med historielagene om digitalisering av bilder. Målet til Fellesrådet er å sørge for at fotosamlinger fortsatt blir samlet inn lokalt og deretter ivaretatt på en måte som sikrer dem optimal lagring og tilgang for all fremtid. Nye lokale opplegg må tilfredsstillende nasjonale føringer. Nasjonalbiblioteket har en nøkkelrolle ifm relevant kompetanse og lagring i fjellanlegget i Mo i Rana. På møtet ble det drøftet muligheten for å bruke PRIMUS (billed databasen som museene og UiO bruker) og bruke Digitalt museum som et grensesnitt. Teknologien og infrastrukturen er der, men det er behov for ressurser for å følge opp. Det ble foreslått å undersøke muligheten for å søke Kulturrådet om støtte. Det var enighet om at styret nedsetter en styringsgruppe/referansegruppe og at lagene besende forslag på personer til Evald Jon Strøm. Ellen Lerberg orienterte om at Landslaget jobber for å lage en variant av PRIMUS som er noe mindre komplisert å bruke.

7. Memoar

Det ble oppfordret bruke et opplæringsopplegg i videoopptak som Memoar AS («norsk organisasjon for munnleg historie») har utviklet.

8. Orientering fra lagene og observatørene

St. Hans haugen har begynt å gi ut tidsskrifter som de har fått økonomisk støtte til. Som følge av at store institusjoner har flyttet ut – eller planlegger å flytte ut av området (Ullevål sykehus, NRK, Deichmann, Veterinærhøyskolen, OBOS, Regjeringskvartalet), ønsker historielaget å påvirke hvordan denne bydelen skal utvikles ved å engasjere seg i byggeplanene og være med å påvirke at disse ikke farer unødige hardt fram mot miljøer og verdier som det er verdt å bevare og som endrer bydelen.

Grefsen-Kjelsås. Kobling til ferdselsvei prosjektet. Er bekymret for at Byantikvaren ikke har tid til saken. Bekymringsmelding til byrådet er utformet, med det formål å bevisstgjøre politikerne. Redskapsfabrikken i Nydalen er vernet, og de holder fortsatt på med produksjon av Fiskars. Avantor ønsker å rive og bygge tre tårn. Byrådet har gått i mot, men har uttalt at bygget kan utvikles, forutsatt at kultur / historien til bygget bevares. Siste ord er trolig ikke sagt, og det er fortsatt en jobb å gjøre for historielaget.

Østensjø har revidert hjemmesiden og har en aktiv facebook side. Gir ut årbok og medlemsblad.

Hellerud gir ut medlemsblad to ganger i året. Hellerud har tilhold på Tveten gård. De hadde 25 års jubileum i 2020. Ingen eksterne prosjekter, men holder på bygge opp interne arkiv.

Sogn har økt medlemstallet fra ca 200 til ca 300 og har et medlemsblad på 60 sider. De arrangerer mange vandring, og har planlagt vandring på Gaustad sykehus og Rikshospitalet. Begge anleggene er bevaringsverdige. Historielaget arbeider også med å få tilbake kulturområdet rundt Sognsvann. Granskogen, som ble plantet for mange år siden, er nå fjernet, og i år var sauer og kyr på beite rundt Sognsvann. Laget arbeider for å få reist en statue av skiløperen Ivar Formoe, og finansiert blant annet gjennom kronerulling.

Lamberseter ble en selvstendig forening fra 2019 og holder til på Lamberseter gård.

Groruddalen har 40 års jubileum i år, holder til på Nordtvedt gård og gir ut årbok og medlemsblad. Steinhoggermuseet holder åpent. Historielaget har laget mange lokalhistoriske filmer/videoer.

Enerhaugen, Grønland og Tøyen har etablert en god billed database (PRIMUS) i samarbeide med Norsk Folkemuseum. På Folkemuseet er det laget en utstilling med bilder fra databasen, og historielaget har inngått samarbeide med Memoar.

Middelalder Oslo har 800 medlemmer og en aktiv facebook side med 4000 følgere. De er opptatt av å hindre ekspansjon av Barcode mot middelalderparken, og er engasjert i hva middelalderparken skal bli i fremtiden. Viktig jubileum i 2024.

Byarkivet har utgitt kulturminneatlas for Kvadraturen (ble delt ut på møtet).

Oslo museum arrangerer juleverksted 5.12., har laget utstillingene «Byblikk- Oslo i kunsten» og «krig og hverdagsliv». Oslo museum ønsker å styrke samarbeidet med fellesrådet og historielagene og ser på disse som de viktigste samarbeids-partnerne. Oslo museum har en stor billedsamling fra 1800-tallet frem til i dag

Alle beslutninger var enstemmige.
Møtet hevet

Benedicte Rustad
referent